

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-ut 4 szám
hova a előfizetési pénzek
hirdetések és minden a ki-
adóhivatalt érdeklő közle-
mények küldendők.

Nyitott érben egy sor
közlési díja 20 fillér

Hirdetések jutanyos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egészévre 10 kor. — fillér
Félévre 5 kor. — fillér
Negyedévre 2 kor. 50 fillér

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-ut 4. szám
hova a lap szellemi rész
illető közlemények küld-
dendők.

Kéziratok nem
adatnak vissza.

Birtok-statisztika.

Akié a föld, azé az ország. Ezzel a régi axiomával mind sűrűbben találkozunk az utóbbi időben és számos jelenség mutat arra, hogy a közvélemény teljes jelentőségében látszik méltatni azt a kérdést, amely a földbirtokpolitikával kapcsolatban hozza napirendre a nemzeti ügyet. A parlamentben ismételt volt szó erről a kérdéstről, a múlt hónapban megtartott telepítési szakértekezlet is közeljárt hozzá, a sajtó pedig mind sűrűbben foglalkozik vele, sőt egyik legelőkelőbb publicistánk; Beksics Gusztáv széles alapon feldolgozott tanulmányt is írt róla.

A végből, hogy a közvéleménynek ez a nagyfontosságú nézetcsereje ne érezze a szükséges adatoknak és a megbízható számítási alapnak hiányát, a földművelésügyi miniszter kiadta Magyarország földbirtok-statisztikáját. E statisztika vastag kötete most jelent meg, mint utolsója amaz összeállításoknak, melyeket az 1895 ik évi mezőgazdasági felvétel adatai produkáltak. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter sietve készítette el ezt az utolsó kötetet, s ezzel lehetővé tette, hogy a földbirtokviszonyokkal kapcsolatos nemzetiségi politika kérdéseiben a diskusszió ne álljon támasz nélkül, hanem biztos adatokra építhesse fel a maga következtetéseit, terveit és egész nézetváltását.

E nagy fontosságú hivatása mellett nem csekély az új birtokstatisztikának közgazdasági jelentősége is; ez az oka annak, hogy ezen a helyen részletesebben foglalkozunk vele. Ahogy a birtokstatisztikán végignézzünk, igazán Magyarország képét látjuk benne s olvassuk ki belőle. Ebből tudjuk meg egész pontossággal, hogy milyen a birtok-megoszlás az országban

s így egységes benyomást nyerhetünk a haza birtokviszonyainak mostani állapota felől

A birtok-statisztika legfőbb adata az, hogy a mindössze 37. millió kataszteri holdra terjedő egész országterület nagyobbik fele: 19 millió hold, a kisgazdaság kezében van, míg a közép-gazdaságra 6 millió hold, a nagybirtokra pedig 12 millió hold földterület esik. Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy alapos tévedés volt az a fel fogás, melyet eddig általánosan vallottunk, hogy tudniillik Magyarországon a kis birtokosság alatta áll birtokterület tekintetében a közép- és nagybirtokosságnak. Ez a tévedés most korrigálódik s bebizonyul ellenben, hogy igenis a kisbirtokosság van tulsúlyban, ámbár nem jelentékenyen, de mégis úgy, hogy a tovább-fejlődés alapja nála biztosítva van.

Ez az egyik tanulság. A másik pedig az, hogy a középbirtokosság hanyatlása, melyre mindaddig csak egyes különálló, sporadikus adataink voltak, a statisztikából igen élesen és határozottan kidomborodik, megerősítvén mind azokat a következtetéseket, melyeket legkülön-félebb alkalmakkor a magyar közvélemény ebből a kedvezőtlen jelenségből levont.

És végül figyelmet érdemel a főszámoknak az az adata, amely a nagybirtokosságra vonat kozik. Ime: ma 12 millió hold, tehát az egész ország harmadrésze van a nagybirtokosság kezében, jórészt kötött formában, tehát a szabad forgalomtól elhatárolva, s részben a modern szociális politika következményeinek érvényesülése alól is elvonva.

Ezek a statisztika legfőbb és legszembe szökőbb adatai, melyeket bőségesen körülta-mogathatunk, felszerelnek s mindenképpen bőven és részletesen illusztrálnak a részletes szám-eredmények. De már a fentebbi néhány adat is

mily roppant tért nyit a következtetésnek, a birtokviszonyok fejlődése és közgazdaság közre hatása szempontjából való fejtegetéseknek. Mert aki meg akarja ítélni, hogy mi a sulya a föld birtok eloszlásnak egy nemzet életében, az belemerül a statisztika tömkelegébe, s kutatva, elemelve, boncolgatva kihozza onnan a tanulságokat, amelyek aztán alapjául szolgálhatnak a birtokpolitika felől való gondolkodásnak.

Nagyon jól tudja nálunk mindenki, mert hiszen a közvélemény állandóan hangoztatja, hogy Magyarország legfontosabb nemzeti és közgazdasági érdekei fűződnek a középbirtokos osztályhoz. Ennek fennmaradása, fejlődése, növekedése, gyarapodása, emelkedése s általában minden módon való előbbre jutása a leg nagyobb kérdések egyike, mert erre támaszkodik Magyarország egész jövője. A nemzet életének gerinczét képezi a középbirtokos osztály, erre támaszkodik a közélet vezetésének és állam- tevékenység ellátásának legfőbb terhe, ebben van a magyarság nemzeti és intellektuális ere jének magva és mégis: az ország területének csupán egy harmadrésze van a középbirtokos ság kezében. Milyen aránytalanság a tehervi selés és a teherbirás között! És emellett még csak nem is gyarapszik, hanem fogy ez az erőforrás.

Köztudomású dolog, hogy a két óriás földterületet: egyik oldalról a kisbirtokosság, másiktól a nagybirtokosság folyton örölik a középbirtokosság elaprózza, a nagy birtokosság magához csatolja és felszívja a középbirtok határait, ekként mind kisebb és kisebb területre szorítván azt a tényező, amely a magyar nemzeti élet terheit hordja.

A középbirtok viszonyainak ez a mai álla- pota jellemzi a többi birtokcsoport alakulását is.

TÁRGA.

Bécsi lovak Szarvason.

A létenyészítés igaz barátai sohasem hitték volna, hogyha Bécsben a freudenau i gyepen néhány ló eliramodik a városzlop felé — Szarvason néhány embernek a szíve hevesen dobog, úgy kalimpál mint a legjobb hároméves versonylónak edzett lába. A szivdobogás és löverseny u. y körültek egymás mellé, hogy akadt Szarvason egy lelkes lóbarát, aki rábeszélő tehetségének nagy erejével — az embereket közel hozta a bécsi lovakhoz a beléjük oltotta — nem a lovakba, hanem az emberekbe — a hirtelen meggasdagodásnak szertelen vágyát.

Az a távolság, ami Bécsét—Szarvastól elválasztotta a mult vasárnap megsűnt. A kilométerek mesés gyorsasággal tűntek el s néhány ember husvét vasárnapján magasan hordta a fejét a izgatottan járkálván a zsidó templomtól — a kaszinóig boldog-boldogtalannal el akarja hitetni — hogy ő most a császárváros népes löversenyterén lesi izgatottsággal, melyik ló ér leggyorsabban a célhoz s melyik ló nyújtja át neki a mesés nyereséget.

Láttam egy szalont, városunk egyik előkelő fiskálisának szalonját, a hol nap-nap után szép asszonyok szép leányok verődnek össze bizalmas csövegésre, a hol divatról, könyvekről, színházról, irodalomról, tavaszi s nyári kalapokról, dobos tortáról, cselédokról, mindkét nembeli fiatal libákról, klasszikus költőkről, pikáns tör-

ténetekről gyorsan perog a szó s husvét vasárnapján nem beszéltek egyébről — csak a lovakról.

Láttam egy nagy faraktárt, a hol léczek és deszkák, üekbe rakott tölgy és bükkfa garmadák között búsan járt — egykor hatalmas ellenzéki allurökökkel kikapnázott, most a jobb jövő hajnalát reménykedve váró — politikus, aki kezében arany kronometert, homlokán mély redőket hordott és kelet felé fordította tekintetét és maga előtt érthetetlen szökat mormogott, vasárnap délután: Or du Tip-Top, Häng di' an — Pollák-Béla.

S hallottam egy nagyratörő ifjút, ki izgatottan beszült angol telivérekéről, a melyek letörnek, zsokékről akik csálnak, istálló tulajdonosokról, totalizátorról, bukmakerekről s az emberek félve húzódtak el tőle s városunk valamelyik orvosa résztvevően tapogatta a nagyra törő kövér ifjú lázas fejét.

S ezek a jelenségek gondolkodóba ejtettek. Tehát Magyarország kellő közepén is talajt vert a löverseny sport, tehát Szarvas is helyet követel magának a művelt vidéki városok ritka sorában s egyszerre nevezetes nagyközéggé nőtte ki magát.

A gondviselés eddig oly kegyetlenül bánt Szarvasal. Sohasem született a városban háromlábú bornyó sem csodagyerek a ki három éves korában Liszt rapsod i á j á t betéve játssa zongorán, rablógylkosság sem történt e békés város falai között, adópénzeket sem sikkasztottak — százezer forintot felül, szóval esztendőök óta hiába vártunk egy kis szenzációt.

S ime mit a háromlábú borju, a csodagyerek, a sikkasztó közhivatalnok elmulasztott, azt kipótolta a

Przedsvitt—Handicap, a mit ugyan Bécsben futott lo tizenkét ló, de ez a futás Szarvason vort nagy hullámokat.

E kis bevezetés után el kell mondanom Önöknek, hogy miért mondta én el mindezt. Azért, hogy eláruljam, hogy négy ember tizenkétezer koronát akart szerezni, nem becsülotes munka, nem buzgó törekvés, hanem lovak árán. Lovakkal kötődtek barátságot, hogy nyáron fürdőre mehessenek, hogy a nagyságos asszony tavaszi kabátjáról, nyári kalapjáról heteken beszéljenek Szarvason. Szentendrason s Ócsodón, hogy a makoó bankból, ha még oly rosszul fordul is a kártya, sohasom fogyjon ki a pénz s még a kutya is fekete kávé igyek az Árpádban csendes tavaszi éjszakán, a mikor a 12000 korona nyereséget becsülettel megosztották egymás között a lóbarátok.

Mert nyerni fognak, ezt nem tagadták egymás előtt. Egymás háta mögött azonban keserves könnyeket hullajtottak különösen a fiskális s a független néptribün a tíz korona miatt, a mit könnyelműen a lovak szeszélyes járására adtak. Es attól a naptól kezdve, a mikor a betéti társaság elhatározta, hogy 12000 koronát fog nyerni csekély tíz korona kockáztatásával, két konyhán kevesebbet főstek, két ebédlőben kevesebbet ettek s két ember több gondnal járt-kelt a városban, mint máskor, a hét egyéb napján.

S az napon, a mikor megcsendült a freudenau i gyepen a bírói páholyban a csengettyű, a starter leeresz tette fehér zászlóját s a lovak vad iramodásban törték a cél felé, a szarvasi turfbarátokon valami különös félelem vett erőt, hasonlóan azokhoz az emberekhez, akik kormányozhatlan léghajón lebegnek ég és föld

A mi a kisbirtokosságot illeti, ennek folytonos szaporodása nem volna kedvezőtlen jelenség, ha ez a szaporodás nem a középirtokosság, hanem a nagybirtok rovására történne. Ellenben a nagybirtok folytonos növekedése már egymagában is épenséggel nem örvendetes, s az a körülmény, hogy a növekedés a középirtokok rovására történik, valósággal kárhózatossá teszi ezt az alakulást.

Rövid pillantásra ime ezeket a tanulságokat adja a legújabb birtokstatisztika. De ismételjük ez a statisztika kimeríthetetlen forrása a legkülönbözőbb irányú nemzeti és közgazdasági következtetéseknek, épp azért kell, hogy a legnagyobb figyelemben részesüljön s minden részről beható tanulmányozás tárgyává tétessék.

Panasz.

Ne áltassuk magunkat s ne legyünk elfogultak. Az a haladás, amely napjainkban látható, javarészen nem természetes, nem biztos alapon nyugvó fejlődés, csak látszat, külső hatásra épített alkotás, mesterkelt és erőltetett. Napról napra épülnek és létesülnek haladást jelentő alkotások s mentől gazdagabbak vagyunk kulturális vívmányokban és intézményekben, annál nagyobb a szegénység, a nyomor. Hiába épülnek újabb hársorok, ha a lakások üresek, hiába emelkednek ipartelepek, gyárak ha nincs piac s a belforgalom a pénztelenség folytán teljesen elbénul.

A tőke nagy része le van kötve. Fel század alatt akartunk a művelt nyugati államok magas színvonalára emelkedni, amelyet a nyugati évszázadok lassú, természetes és rendszeres fejlődésével ért el: ott állunk a sorban, de kimerülve, fáradtan, szárnyaszegetten. Jóformán nincs annyi erőnk, amennyi a meglévő alkotások, az elért színvonal fentartására szükséges. Az ipar és a kereskedelem, melyben az ország életerejé, vérkeringésének lüktetése nyilvánul, mintha közel állana ahhoz a ponthoz, ahol a pangás és bomlás kezdődik. Akárhova tekintünk, bármerre fordulunk, lehangelő, szomorú látvány tárul szemünk elé, s mindenütt panaszszal találkozunk.

A verseny minden vonalon föltámadt s az üzleti érdekek, a haszonhajtászat kiélesedett: mindenki szebbet, jobbat, többet s olcsóbbat igyekezett előállítani. Versenyre kelt a tőke s az erősebb a gyengét elnyomta; erre következett az üzleti élet romlása, a tisztességes és becsületes verseny hanyatlása. Kezd-

küzt, mert ők is lebegték a földön a nyereség és veszteség csálóká ábrándjai között.

S ezeket az ábrándokat az a kövér fiatal ember verte fel az ő lelkükben a ki minden lónak apját, anyját közelről ismeri, a ki a fejében hordja a kilogrammokat a miket a handikapor egy-egy lóra rárak, aki évek óta még a komortáblis lóra is haragszik, mert a lovak patái taposták azokat a szép ábrándokat, a miket ő a lovakhoz kötött s a lovak cserben hagyják különösen azok, a melyekre felrakta a szarvasi kaszinóban összegyűjtött pénzt.

S harmadnapon a bécsi versenyek híre zárt levelezőlapon Szarvasra érkezett. De ezen a napon hiába kereste a fiskális meg a néptribun a kövér ifjút, ez eltűnt a városból s elvitte magával a reményeket a miket az elől nevezett két úr a bécsi gyepen futó lovakhoz fűzött.

Meg akarták lincolni, nyársra akarták húzni s mit tudom én milyen kogytelenséggel akarták kivégezni az Arnyék világból, mert elhitette velük, hogy a Przedvit Handicapot az a ló fogja megnyerni, amelyet ők tíz tíz koronával, busás nyereség reményében megfogadtak.

Pedig ez a ló sohasem nyert egyetlen versenyen sem:

Nagyságos asszonyom! Kérve kérem beszélje le férjét nagyratűró ábrándjairól. Mondja meg neki, hagyjon békét a lovaknak s törődjék inkább az emberekkel. Mert az emberek legalább egymással pereskednek, de a lovak soha sem indítottak egymás ellen se sommás, se váltó se rendez keresetet.

Jurátus.

tek hamisítani, csálni, a ravasz üzleti élet fogásokkal élni. Gombamódra fölszaporodtak az olyan vállalatok, amelyek tisztán az emberek jóhiszeműségének kihasználására létesültek. Nyakra-főre csaltak s megrendült a bizalom. A közönség már alig hisz valakinek; odamegy ahol szemre való dolgot kap s olcsón kiszolgálják. A szoliditás kiment a divatból. A régi ismert kipróbált cégek alig bírnak a mai versenyyel megküzdeni: mert nem súlyedhetnek le a tisztességtelen üzelmek terére; ellenben a kizárólag csalásra, a gyárosok és magánfelek megkárosítására, kiegyezésre és bukásra alapított vállalatok könnyen prosperálnak.

A hitel kihasználása epidemikusan lépett föl. Minden hitelre készül; minden alkotásnak, adás-vevésnek hitel képezi alapját. A mindennapi szükségletek beszerzése is hitelre történik. Csak az adóval nem nyújtanak hitelt ezt behajjták, ilyenek a viszonyok s ilyen körülmények közt nem csodálható, hogy olyan nyomott a hangulat, olyan nagy az elégedetlenség és elkeseredettség.

Ki-ki ameddig a sajátjából bírta, fizetett: amikor kifogyott a zsebe, hitelt vett igénybe, s kölcsönpenzzel dolgozott. Egyik kölcsön után következett a másik s az eladósodást a hitel tulságos megdrágulása követte. A rendelkezésre álló o'csó pénzeket különböző vállalatokba fektették s 40-50 évre lekötötték. Ami csekély tőke szabad még, annak nagy a kamatja: lehetetlen vele dolgozni.

A haladás természetszerűleg nem tűr megállapodást, mert a stagnálás magában véve hanyatlást jelent. Folyton folyvást előre törekszünk s a haladás hangzatos jelszavait emlegetve sürgetjük az alkotások újabb-újabb sorait s nem gondolunk arra, hogy ez alkotások fönnállását biztosítani kell.

A föld agyon van terhelve: a gazdasági állapotok napról-napra rosszabbak. A terménynek nincs ára, az állat-tenyésztés lanyha ezenkívül az elemi csapások egész sorozata sújtja a gazdát. Hol a filloxera, hol a gabona rozsdá, hol a száj és körömfájás, hol meg a sertés-vész pusztít. A fölújítás óriási befektetéseket igényel Csupa nagy kamatu kölcsön-pénz. Maholnap nem bírjuk.

Remélhető azonban, hogy a kényszer hatása alatt nemsokára fölnyílik a szemünk. A nyaklól nélkül való haladást zabolázni fogják s csak a természetes és biztos alapon mozgó fejlődést engedik érvényesülni. A bizonytalan és kapkodó vállalkozásoknak nyakát szegik, még mielőtt nemzetgazdasági károkat idézhetnének.

A tapasztalatokon okulva a takarékoság lesz minden ember jelszava s minden téren a tisztesség és becsületesesség morálja lesz az alap, amelyre építeni lehet és szabad. A tisztesség és becsületesesség mindenek fölött! S mihielyt a tiszta erkölcsök gyökeret vernek, kivész a gyom és a jólét virágzásnak indul.

Ujdonságok.

— Gróf Csáky Albin Szarvason. Városunk országgyűlési képviselője a húsvéti ünnepek rokonainál a gróf Bolza családnál töltötte. Itt időzése alatt húsvét első napján meglátogatta a szabadelvi polgári kört, a hol a nagyszámban megjelent tagok előtt tájékoztató beszédjével esettbe a mai politikai helyzetet.

— Iskolaünnepély. A helybeli főgymn. tanári kara és tanuló ifjusága tegnap az az f. hó 21én tartotta utólag az 1848iki törvények szentesítésének törvény hozásilag apr. 11re rendelt emlékünnepét. Az ünnepély az Ur imájával vette kezdetét; majd a tanulói dalkar zengte el Lovius Ernő, szenttanár, vezetése mellett a Szózatot. Erre Benka Gyula főgymn. igazgató, buzdította szép szavakkal hazaszeretetre az ifjuságot s nyitotta meg az ünnepélyt. Peuyasak a Mihály VIII o. t. Vörösmarty Királyhymnusát szavalta el hűvel. Utána aztán Udvardy Sándor tanár, ecsetelte az emlékünnep nagy jelentőségét eleitől végig kelkes, tanulságos és a nagy események nek megfelelő

magasan szárnyaló beszédben. A sikerült ünnepély méltó befejezésül a „Hymnust“ zengte el a tanári kar és tanulóifjuság Lévius Ernő songorakisádréto mellett.

— Érettségire jelentkezés. Az idén főgymnási umunkban tartandó érettségire összesen 39en jelentkeztek és pedig 34 nyilvános és 5 magántanuló. Ezek közül a tanári kar háromnak ajánlotta a visszalépést, ami azonban nem zárja ki, hogy az illetők az érettségig járuljanak, s esetleg azt sikerrel meg is állják.

— Esküvő. Folyó 18án vezette oltárhoz B. Szt. András on Uhrin Vincze gyógyszerész Keresztényi Olga kisasszonyt, Keresztényi Gyula takarékpénztári pénztárnok kedves leányát.

Wéber Ignác.

Nem született Szarvason, de hosszú itt tartózkodása s érzelmei révén tősgyökeres szarvasi volt, akinek halála széles körben keltett szívek mélyéig ható igaz, fájó részvétet. Akik ösmertük, becsültük és szerettük, soká, nagyon soká, szerettei pedig soha sem fogják megszokni a gondolatot, a megdöbbentő valót, hogy őt e földi életben örökre elvesztettük, hogy nem fogjuk őt többé soha sem látni, soha sem hallani. A mindent kiengesztelő halál nem ritkán kedvezően befolyásolja a nekrológ íróit, itt azonban erre szükség nincs. Wéber Ignác tetőtől talpig becsületes ember, akinél a becsület nemcsak egyszerű tulajdonság, hanem valódi életzükséglet volt, melynekül egy pillanatig sem tudott volna élni; ritka mélyen érző kedély, gyöngéd férj, önfeláldozó apa és testvér, jó s hű barát, egyrésztől a legkisebb elbizakodottságtól ment férfias önértzet, másrésztől a megalázkodástól ment igazi szerénység és önzetlenség ritka típusa egy szóval szinarany salak nélkül. És az ilyen embernek kell élete delén, 57 éves korában meghalni! Régen gyötörte a szívbaj, ehhez a télen asztmatikus bajt kapott melytől sem a tudomány, sem a hitvesi s gyermeki önfeláldozó ápolás nem tudták az életnek megmenteni. A megboldogultnak tetemei folyó hó 19én d. u. 4 órakor a város minden rendű s rangu lakosának óriási részvete mellett fájó könyvekkel helyezték örök nyugalomra. — Legyen a föld könnyű hamvainak, béke poraira s áldás emlékére. A lesújtó halálosestől a család által kiadott gyászjelentés a következő: Özv. Wéber Ignác, született: Stein Johanna, egy a maga, valamint gyermekei: Janka és férje Császár Béla, gyermekével, Biri és férje Hegedűs Pál, Ignác, Gizella és férje Patara Antal gyermekével, Teréz, Frigyes, Róza, Anna Vilma, Ilonka, Pistike és Katicza valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtelt szívvel tudatja a felejtethetlen férj, a jó atya, nagypapa hű testvér és sógorának Wéber Ignác, vendéglősnök rolyó hó 18án reggel 6 órakor a halotti szentségek ájtatos felvételé és hosszas szonvedés után életének 57ik hol dog házasságának 30ik évben az Urban történt esendes elhunytát. A drága halott földi maradványai folyó hó 19én d. u. 4 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint a halásztelki temetőben fog örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 21én d. e. 9 órakor fog az Egke Urának bemutatatni. Szarvas 1900 ápril. 18án. Az örök világság fényeskedjék neki!

— Köszönet nyilváníttás. Mindazok, kik felejtethetetlen jó férjem illetve édes atyánk halála alkalmából, a borzasztó csapás terhe alatt oly igen jól eső igaz részvétük nyilvánításával bennünket felkerestek s részvétüknek a temetőben való megjelenésükkel és egyéb módon kifejezést adtak, fogadják bánatos szívünk igaz köszönetét. Szarvas, 1900. apr. 22-én.

Özv. Wéber Ignác és gyermekei.

— Táncmulatság. A helybeli iparos ifjuság az önképző kör pénztára gyarapítására folyó hó 16án rendezett táncmulatsága fényesen sikerült. A négyeseket mintegy 80 pár táncolta. A táncmulatság az önképző körnek 60 korona tiszta jövedelmet hozott. A jótékonykedé tekintetéből a következők fizettek felül: N. N. 6 kor. Dr. Fisbein Soma 6 kor. Főtisztelendő Szirmai L. Árpád 4 kor. 80 fillér. Medveczky József 4 kor. 80 fil. Rosgonyi István 3 kor. Baginyi Pál 2 kor. Stern Manó 2 kor. dr. Belopotóczy György 1 kor. 80 fil. Pletenik József 1 kor. Matejcskó József 1 kor. Enyedi Sándor. N.N. Pollák József, Králik Juliska, Sinkovitz Pál. Dobai István, Mihalik Mihály, Kondacs Pál Mercezel József, Mangler Gyula. Deutsch Armin, Freska N. Nagy László, Kis Lajos, Konstantinovic István, Robicssek Jenő, Schiff Jenő, Huszerl Sándor, Fukez Béla, Bácskay Izidor 80-80 fil. Szrnka György né, Garai Sománé, Klenk Soma 60-60 fil. Müller Károly, Bencur János, Zsigmond György, Molnár Anuska Majercsik Béla, Kufferstein Nándor, Sörös Károly, Ács István, 40-40 fil. Alekszander Sándor 20 fil. A nemes szívű felülfizetőknek ez uton mond hálás köszönetet a rendezőség.

— Jelölés. Domcsák János főpénztárnok elhalálása folytán megüresedett községi főpénztárnoki állásra a képviselő testület ápril 21én tartott közgyűlésén Kondacs István, Kántor Soma adószedő, és ifj. Póli Károlyt jelölte.

— **Összpróba.** A tanítói hangverseny énekrészei nál közreműködő hölgyek és urak, a rendezőség által, ez uton is felkértek, hogy a mai délután 3 órákor tartandó összpróban teljes számban megjelenni szives kedjenek.

— **Közszégi iskolaszék.** A helybeli közszégi iskola szék múlt esztendőben délután 4 órákor K utli k Endre elnöke mellett gyűlést tartott. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után, újból megerősített az iskolaszéknek ama határozata, hogy a konfirmálandó ág. ev. növ. akik magyar nyelven tanulják a tananyagot ott az iskolában veszik elő, a más nyelven tanulók pedig szerda és szombat délután járnak be P l a c s k ó János úrhoz, mert az iskolát mulasztani nem szabad. Megállapított, hogy a belső ismétlő vizsgák május 12 én szombaton délután tartatnak. Vizsgaelnök a fiú osztályban M o r a v c s i k József, Iső leány osztályban J a r u r i k Pál, II. l. o. S a r n k a J. János, III. leányoszt. B l a c k ó János. Kimondatott, hogy a közszégi elemi iskolákban a vallásvizsga a többi realaktól elkülönítve a békési egyházmegye szarvasi dekanusának vezetése mellett tartatik. A kákai iskolakörnek abbéli kérése, hogy az iskolában tót nyelven is tanuljanak, miután már kétszer lett rá határozat hozva, figyelmen kívül hagyatott.

— **Majális.** A tógymn. tanulófűjség kérélmére ez évben is engedélyezte a tanári kar, a majális, ezt a kedves tavaszi mulatságot, s annak napjain május 29-ikét tűzte ki. A majális ez évben is a segélygyűlet javára némi csekély belépti díj mellett tartják meg, a mi azonban — úgy gondoljuk — nem csökkenti a közönség érdeklődését és részvételét.

— **Kinevezés.** G o l d m a n n Jakab a szarvasi vasúti állomás közkezdveltségben álló főnökét a kereskedelmi miniszter vasúti ellenőrré léptette elő. Gratulálunk.

— **Martinyi testvérek igazgatása** alatt álló erőművészeti társulat már egy hete tart művészi előadásokat a piac téren felállított modern csirkuszban. A társulatnak minden egyes tagja kiérdemelte ügyes játékával a dícséretet, de különösen ki kell emelnünk a M a r t i n y testvérek zenei produktióit és táncművészetét. A társulat már csak pár előadást fog nálunk tartani, ezen időre őket melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Tűz Folyó hó 18-án d. u. 3 órákor** a vész harang tüzet jelzett a második kerületben, hol egy mellék épület gyulaadt ki. A tűzoltók gyorsan kivonultak s a tüzet localizálták.

— **Galohalmi okoskodás.** A galohalmi iskolakör könyvtáradományokból egy harangot szerzett az iskolához. A harang felállítására most az ünnepek előtt történt s annak öröme közömbös is lett megtartva. Mint érte sülünk azonban az érdekeltek között mindjárt az első harangozásnál meghasonlás történt. A harang ugyan is úgy lett felállítva, hogy a szív dél észak irányban, netesen, a miert a keleti és nyugati irányban lakók rotte megesen megnehezítették, ott hagyták az ebédet, azt mondván, hogy olyanokkal nem ülnek egy asztalnál, a kik még a haranghangját is irigylik tőlük, mert ha a harang szíve nem kelet nyugati irányban mosog, ők nem fogják hallani a harangszót.

— **Adomány a tanítóképzőnek.** Mint értesülünk a budapesti magyar ág. ev. egyház 300 koronát, a német ág. ev. egyház 200 korona segélyt szavazott meg a szarvasi tanítóképző gyámolítására. A nevezett egyházak eme dícséretes áldozatkészsége igen szép jellemvonás miután ők egyáltalán nem szorulnak a tanítóképzőre. Szolgáljon ez eljárás utánásul azon egyházaknak, a melyek iskoláik számára ezen intézetből nyerik hűveik gyermekeinek aktatitit és nevelőit.

— **Kitüntetés kántor.** Ritka kitüntetésben részesült illetékes helyről a lefolyt husvétii ünnepek alatt a helybeli ág. ev. egyház egyik kántora, C s e r n á k János. Az újtemplom komplikált orgonáján való ügyes játékát, igen gyakran lehetett hallani elismerő dícséretes nyilatkozatokat, de olyat mint a milyen őt a tiszteletes asszonya — aki mindennap gyönyörködhetik az ő játékában — részesített, még soha senki nem mondott. S akár akarja, akár nem, annak úgy kell lenni, hogy az ő utóneve ezentul: „f ő k á n t o r.“

— **Drágább lesz a zóna tarifa.** Folyó évi július hó 1 én új zónatarifa lép életbe, mely a jelenlegitől csak abban különbözik meg, hogy az utazás messzebb vidékre tetemesen drágább lesz. Ugyanis ezentul nem a 14-ik zóna a 20-ik zóna lesz a legdrágább. A 14-ik zóna eddig 226 kilométerrel kezdődött és végződött a 24-ik órában, ezentul azonban 226—401 kilométerig 25 illetve 50 kilométeres távolság szerint lesz 14—20 zóna. A 14-ik zónáig az eddigi árak megmaradnak, azonfelül zónáként I. osztály 1.80 II. osztály 1.20 III. osztály 1 koronával emelkedik a zónatarifa. Hasonló arányban drágább lesz az utazás a gyorsvonaton is.

— **Cumberland Szarvason.** A világhírű gondolat olvasó C s i s z é r Kálmán és Cs. Radó Rózi közreműködésével folyó hó 24-én és 25-én városi szinkörben endkivülérdekes programmal előadást tart. A nagy gon-

dolat olvasót nem szükséges, hogy külön is ajánljuk közönségünk figyelmébe hiszen azt a fővárosi lapokból úgy szolván mindenki ismeri, csodás művelei egy a külföldön, mint hazánkban bámulatra ragadta az egész közönséget. E helyen adjuk egyik fővárosi lap a Budapesti Hírlap* bírálatát, mely a következőképp ír Cumberland Budapesten tartott előadásáról: „A programot egy nagy érdekű mutatóvány fejezte be. Odrap Cumberland, a másfél évtized előtt nálunk járt nagy Cumberland unokaöccse, az Európa szerete ismert gondolatolvasó rendezett nagy érdekű szöveget annak a csodálatos, szinte érthetetlen képességének segítségével, a mellyel ő az emberi elmében olvas és kutat. Majdnem mindenikben bizalmatlanság él az ilyen emberek produktói iránt könnyen rámondja az ember:

— Kőlel, csepürágó! könnyű leleplezni.

Az ifjabb Cumberland ellenben más fából van faragva. Nagyszabású pszichológus, a ki mesterségét csodálatos, de könnyen megérthető módon gyakorolja. Meglepő volt, a mikor bekötött szemmel egy krétával a földre rajzolt kigyózó vonalon őt keresztvonás helyén szintén hajszálnyi pontossággal leterdelt s végül még egy szép aszony fejből is kiolvasta a komplikált gondolatot, a melyet előzőleg papírra vetett. A gibraltári születésű bñvész francia magyarázatainak Rákosi Viktor volt a cicerónéja s a kommentár derült-hatása jótékonyan enyhítette az izgalmat, a mely a Cumberland érdeklőztető mutatóványai közben a nézőkben orót vett.

— **Utóállítások határideje.** Tudomás és megfelelő intézkedések megtétele végett értesíti az alispán a fűszolgabírákat és polgármestert, hogy a folyó év május és június hónapjaiban két-két utóállítás fog Csabán tartatni és pedig mindkét hónapnak 12, és 28-ik napjain július hónaptól kezdve bezárólag 1901 évi február haváig minden hónapban egy utóállítás fog tartatni, és pedig július 12-én, augusztus 6-án, szeptember 5-én, október 12-én november 12-én, december 5-én, 1901, január 5-én és február 5-én. A május hó 12-én tartandó utóállításra elővezetendők a 101 hadkiegészítő kerülethez tartozó esanádmegei, valamint Békésvármegyéből a gyulavárosi, gyulai járási, csabai és békési sorozó járásokban tartott, fűsorozásoktól távol maradt és az utóállítás idejéig kinyomozott hadkötölesek, a május 28-án tartandó utóállításra pedig elővezetendők a 101 hadkiegészítő parancsnoksághoz tartozó csongrádvármegei, továbbá Békésvármegyéből a gyomai, szarvasi és orosházi sorozó járásokban tartott fűsorozásoktól távol maradt és ez ideig már kinyomozott hadkötölesek. A június hónaptól kezdve 1900 év február haváig tartandó utóállításokra a 101 sz hadkiegészítő kerülethez tartozó összes sorozó járásokban időkben kinyomozott hadkötölesek vegyesen vezetendők elő. Az utóállítások mindenkor délelőtt 9¹/₂ órákor kezdődnek és Csaba közszégházánál tartatnak meg.

— **A főváros könyvvásárlása.** Kőstudomás, hogy ez évben indult meg b. Eötvös József összes munkáinak első végleges teljes kiadása, melynek jövedelme b. Eötvös Loránt nagylelkűségéből a „Tanítók Háza“ javára fordítatik. Budapest székesfőváros tanácsa most elhatározta, hogy e kiadást az összes fővárosi községi iskolák számára megszerezi. Így a főváros k i l e n c z v e n h a t példányra fizetett felő iskolái számára. A nemes példát bizonyára követni fogják a megyék és vidéki városok is, mert nincs magyar író, kinek művei az ifjúság szellemére és erkölcséire nemisőbbben hatnának, mint éppen Eötvös munkái. De a kiadás jótékony célja is kívánatosá teszi, hogy a megyék és városok megszerezzék e munkákat iskoláik számára, ilyképen támogatván a nélkülözéssel küzdő doréks magyar tanítóságot. Vajha mind több törvényhatóság követné székes-főváros nemes példáját.

C S A R N O K.

Ben Aser tragédiája.

Élt Askalónban Judea városában bizonyos Ben Aser nevű gazdag selyem kereskedő. Gazdag volt és önelégült, a kinek boldogságából mi sem hiányzott. Husz teve s kétannyi rabszolga állott rendelkezésére midőn a selymet Perzsiából Palesztinába szállította s a szerencse mindenüvé elkísérte, mint testét az árnyék. Szóval olyan szerencsés ember volt Ben Aser a kereskedő, hogy szerencsésjét mindenki irigyelhette.

Házassága életé is boldog volt; feleségét tisztán szeretetből vette el s nem volt közöttük még egyetlen szóváltás sem.

Házasságából Ben Asernek csak egy gyermeke született — Cyporach. Cyporach, a legerősebb lánya Askalonnak s a legfőbb büszkesége az istentagadó Ben Asernek. Igen, Ben Aser a gazdag selyemkereskedő istentagadó volt. Templomba ő nem ment, ha hosszú veszélyes útra volt indulóban, és nem ment el akkor

sem, mikor szerencsésen hazaérkezett. Ilyen ember volt ő, s ezért felesége gyakran megdorgálta. Ilyenkor gúnyosan mosolygott: Mit neki az isten, ki az? Neki ugyan nincs rá szüksége, nem is hisz létezésében.

Egy napon hosszú útról érkezett haza, megterhelt tevével; vidáman sietett rég nem látott övéhez s előre élvezte a viszontlátás örömeit. És milyen viszontlátás! Cyporach, az ő egyetlen gyermeke a kit annyira szeretett, betegem piheg párnái között.

— Hívjátok azonnal Rabbi Ben Akibát, jöjjön a bölcs férfi, segítsen ha lehet!

És jött a tudós; hosszú fehér szakála megrezdült, a mint a beteg szívverését számlálgatta; aztán szomorúan intett.

— Ben Aser — Jehova az isten, mi csak gyarló teremtményei. Ben Aser — nincsen segítség csak a Jehovánál.

— Rabbi, mindenem a tiéd, vigy a mennyi tetszik kamrámból, de monsd meg, add vissza egyetlen leányomat! Öreg vagy már a bölcs rabbi tanácsal szolgálhatsz.

— Tanácsom van Asernek, de távolíts el mindeneket.

Él Názáretben valami Jézus nevű; fiatal még, de tudománya híressé tette. Vakok és sánták mennek hozzá és mondják segít rajtuk. Keresd fel őt, hozsd el leányodhoz — lehet meggyógyítja.

Ben Aser az istentagadó elindult Názáretbe.

Remény és kétkedés kintották útján s folyton a mester felől kérdezősködött: Igaz-e, hogy csodákat tett volna csak egy érintésével is?

— Igaz, igaz, bizonyították.

Végre egy napon szemben állott vele, éppen a betegeket gyógyította.

— Mester, tanulmányod hire hozzám is eljutott. Jöttem hozzád a távol Askalónból, hogy beteg gyermekem ágyához vezessetek; gazdag vagyok s ha őt megmented te is gazdaggá leszel. De ne késünk soká — tevéim várnak rád — ne hogy későn érkezünk.

Ó ember, te bízol a fiúban, az atyát meg tagadod; az erőt én is csak tőle kapom, tőle, a kit te megtagadtál. Hogy segíthetnek hát? Menj haza Ben Aser, nem tudok segíteni.

— Mester, légy irgalmas — tanácsolj!

— Legyen — halljad tehát: menj haza s ha mostantól kezdve feltétlenül hiszed az istent, midőn hazaérsz leányod fog eléd futni, ha kételkedsz, — siess a temetésre.

Ben Aser utazott hazafelé; már hitte az istent s egész úton könyörgött hozzá: „Oh Isten, tarisd meg egyetlen gyermekemet, hallgasd meg atyjának könyörgését: eljárak templomba, fehér báránnyokat áldozok oltárodon és gyakran sóhajtott a büszke selyemkereskedő.

Egy napon meglátta az ascaloni templomok kupoláit, a mint messziről ragyogtak az alkonyat kristály tüzeiben; még csak pár lépés és otthon lesz.

Mind ez ideig feltétlenül bízott a mester szavaiban, és most, midőn a város feltűnt zemei előtt egyszerre összerázködött; arca elszápadt, majd kipirult s tevéjét sebesebb ügötesre nógatta.

Hiába küzdött magával, gondolatait már nem tudta leküzdeni s érezte amint bizalma meginog s arczán véglegesordul a veríték. Szolgái elképedve látták, mint szorítja fejét a kezei közé és hogyan sóhajt, nyög, eltorzult ábrázattal.

Mikor a város végére értek, leugrott tevéjéről és gyalog rohant hazafelé. Gondolatait még próbálta fékezni, de már tudta érezte, mint lesz urra lelkében a kétely. Üvöltött, mint egy vadállat s fejét véresre verte ökleivel. A járókelők megboradva sugtak össze: néztek, Ben Aser megőrült. Ő csak rohant tovább, mint egy sebzett fenevad.

Egy utcaszarkon a mint befordult a lánya temetésével állott szemben, hallotta a mint a feleség, fájdalomtól kinyozva sikolytotta: „az apja ölto meg Ben Aser az istentagadásával“ — s erre megtörtön esett össze.

— Mester, meghalt a lányom, meghalt bánatában a feleségem is, csak én élek még, én egyedül. nem tudok meghalni: Nappal a bánat, éjjel a lelki-furdalás kínoznak. Hiszek már Istenben, Istenben a ki lesújt, Istenben a ki telemel, megtanultam imádkozni is: Mester Istennek fia, bocsásd meg bűnömöt és szabadíts meg a fájdalomtól!

— Kelj fel Ben Aser! Kelj fel és — készítsesd koporsót, — Isten megölölte szenvedéseidet.

Szalay László.

Felolós szerkesztő: SZIKES ANTAL.

H I R D E T É S E K.

Sírgöny czim : Nádházy Szarvason.

Alapított 1879 ik évben.

Nádházy János temetkezési vállalata Szarvason

(Kórház utca 1260 házszám alatt saját házában.)

elvállal mindentéle temetéseket — vidéken is — és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Dús választék műkoszorúk és szalagokban.

Legnagyobb raktár ércz és fakoporsókban.

Raktáron tart dús választékban : ércz és fakoporsókat, továbbá mindentéle szemfedeleket, művirág koszorukat és szalagokat.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármilyen módon tett értesítésre — vidékre is — a lehető legrövidebb idő alatt intézkedés történik.

Fakoporsók I frttől feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 8 frttől feljebb nagyoknak két méter nagyságban 35 frttől feljebb.
A Nádházy „Temetkezési Vállalata” a legcsekélyebb megrendelésnél is gyors és pontos kiszolgálást biztosít.

Kiváló tisztelettel :

Nádházy János.

Valamint ércz koszorúk.

M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:
A
KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFURDÓI
HEGYFORRÁS
TISZTA
BICARBONAT
ÁSVANYVIZ
KAPHATÓ
FÜSZERKERESKEDESEKBEN
VENDÉGLÖKBEN
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

A Kőbányai Király Sörfőző Részvénytársaság
Góliát
MALÁTASÖRE
Legújabb vívmány Rendkívüli zamát
Legkellemebb üdítő-ital. Idegbajokban,
vérszegénységben, emésztési zavarokban, gyengeségben,
álmatlanságnál kitűnő gyógyhatás.
„Ezen malátasör kellemes ízű, —
aránylag nagy tápláló értékű — és az emésztést és vérkeringést elősegítő hatásánál fogva
sikeresen használhatónak bizonyult.
(Dr. Korányi Frigyes és Dr. Kéty Károly egyetemi tanárok nyilatkozata.)
Főraktár Szarvason
Csapó Soma,
fűszerüzletében.

Eladó földbirtok
Szarvasmező város határában, a városhoz és a vasuti állomáshoz 1 kilométernyire fekvő
kis földbirtok
tanya épülettel s felszereléssel együtt eladó.
Venni szándékozók értekezhetnek Szarvason a tulajdonossal
Wéber Ignác,
vendégfő.

H I R D E T É S.
Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a piaztéren lévő
mészáros és hentes
üzletemet a mai naptól kezdve magnagyobbítottam, s abban most már öreg marhahús is naponként kapható.
H ú s á r a k:

Öreg marha hús		Vadász töltés	80 kr.
Paprikásnak	40 kr.	Császár töltés	80 "
Leves és pecsényének	44 "	Nyelv sajt	80 "
Fiatal marha hús		Máj sajt	70 "
Leves és paprikásnak	36 kr.	Bőr sajt	60 "
Pecsényének	44 "	Nyári szalámi	70 "
Gyenge borjú hús		Debreczeni kolbász	70 "
Eleje	48 kr.	Gattai kolbász	80 "
Határja	56 "	Póliai kolbász	64 "
Sertés hús	1 klg. 48 kr.	Kriolin kolbász	80 "
Fris kolbász	1 " 56 "	Sonkák	
Háj	1 " 52 "	Füstölt sonka 1 klg. 56—60 kr.	
Zsír, literje	48 "	Kassai főve	1 frt.
Hús különlegességek		Szalonnák	
Virslit 1 pár, 5 kr., nagyobb 8 kr.		Fehér szalonna	1 klg. 48 kr.
Szalaládó 1 db	5 kr.	Füstölt szalonna	56 "
Parizsi (parizer) 1 klg	80 "	Paprikás szalonna	60 "

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok
Tisztelettel :
Fehér József,
mészáros és hentes.

388—1900—szám
ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.
Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi hogy a szarvasi kir. járásbírósnak 1899 évi V. 799/1 és 1900 v. 54/1 sz. végzése folytán Dr. Haviár Gyula ügyvéd által képviselt Glöckner Marczel és Benczúr János felperes részére Takács Pál alperes ellen 900 kor. köve telés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 2100 kor. becsült ingóságokra a szarvasi kir. járásbírósnak 1899 évi V. 799/2 sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felül foglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Szarvason, 1763 sz. a. leendő megtartása határidőül
1900 évi április hó 27 napján délután 3 órája kitűzték, a mikor a bíróság lefoglalt cséplő és cséplő gép, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.
Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.
Kelt Szarvason 1900 évi április hó 10 napján.
MAGYAR MIHÁLY,
kir. bírósági végrehajtó.